

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	---	---

A boritaladó eltörlése.

Valóban nagyfontosságú, közérdekű kérdés megoldása érdekében lépett ki a kezdeményezés terére a Magyar szőlősgazdák országos egyesülete, mely a boritaladó eltörlése ügyében október 21-én Budapesten, a Tattersal helyiségében országos gyűlést tartott és erre a bortermelőket, borkereskedőket, vendéglősöket, valamint ezek országos érdekképviselőit meghívta.

A boritaladó eltörlése nem új követelmény. Mióta fennáll, a borfogyasztásra nézve nyomasztó hatását egyként sanylik a termelők, a kereskedők és a fogyasztók.

Valóságos képtelenség az, hogy oly országban, melynek sok ezer polgára él a bortermelésből és egyedül csak abból, az állam kicsinyes fiskális érdekekből egyenesen elnyomja a borfogyasztást, nem is szólva arról, hogy a bor megdrágításával az állam rákényszeríti különösen a munkásosztályhoz tartozókat az egészségre sokkal hátrányosabb pálinka-fogyasztásra.

Lám, Franciaország, hogy a borfogyasztásnak nagyobb lendületet adjon, már 1900-ben eltörölte a boradót és 173 millió frank évi bevételről való lemondással sietett a bortermelők segélyére.

Nálunk a boritaladó csak 16 millió

koronát hoz ami elenyészően csekély összeg a másfél milliárdot meghaladó állami költségvetésben és a törvényhozás még erről a esekély összegről sem hajlandó lemondani. Azaz, hogy akarna, de nem mer. Már 1902-ben majdnem leszavazta a képviselőház a boritaladót, melyet Széll Kálmán csak nagy erőfeszítéssel mentet meg; másfél év előtt Wekerle is hajlandónak nyilatkozott a boritaladónak legalább mérséklésére, ha az előálló hiány fedezésére már forrásból megfelelő rekompenzációt talál. Hát ez a hiány pótló, fedezet már meg van, a szeszadó felemelése 37 millió K bevételi többletet jelent s ennek valamivel több mint egyharmada fedezi a boritaladó eltörlése folytán előálló hiányt.

Soha sem nehezült a bortermelőkre a boritaladó súlya oly óriási teherként, mint épp az idén. Az ország rendkívül nagy bortermésnek örvendő a must ára hektoliterenként 10–15 koronára szállott le, de még ilyen alacsony árak mellett sem akad vevő, mert a kereskedők félnek attól, hogy a megvásárolt borok a nyakukon maradnak. És joggal félnek, mert a boritaladó meg egyéb terhek a fogyasztásban annyira megdrágítják a bort, hogy a kitűnő minőség mellett is a fogyasztók visszariadnak a magas áraktól.

Hiszen külföldi ember előtt szinte hihetetlennek tűnő dolog az, hogy midőn a termelő 15–20 fillért kap egy liter mustért, Budapesten 1 koronán alul sem lehet megiható bort kapni, holott Párisban 30–40 szantim-ért jó asztali bort szolgálnak ki a vendéglőkben.

Nem tudjuk, a boritaladó elleni mozgalomnak meglesz-e a kívánt eredménye. Ha nem, az agitációnak mindaddig nem szabad megszűnnie, amíg ennek a terhes adónak eltörlését vagy legalább nagy mértékű csökkentését az érdekelt körök kívívni nem tudják.

Vasutunkért.

Október 23-án küldöttség járult Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elé, amely a tapolca—bobai vonal elsőrangusítását kérte. Az átnyújtott kérvény így hangzik:

*Nagyméltóságú Miniszter úr,
Kegyelmes Urunk,*

Sümege és Jánosháza városok, valamint vidékük lakosságának megbízásából és nevében ama legalázatosabb kérelmet terjesztjük Nagyméltóságod elé, hogy a dunántúli h. é. vasutak tapolca—sümege—bobai vonarésze a balatonparti vasúthoz hasonló felépítményű vasúttá alakíttassék át vagyis elsőrangusíttassék.

Sümege városa évtizedek óta és még a közelmúltban is borkereskedelmével, méz- és

Adatok a kisuzsai templom-romhoz.

A még egészben levő fal felső felületén látható egy nyíllás, valószínűleg ablak. Ez ablaknyílástól lefelé, körülbelül másfél méternyire van egy sajátságos alakú faltörés, mely balról jobbfelé, halad fölfelé 20–25 foknyi szögben. Semmi adat sincs, amely az állítást megerősítené, de a rom helyzetéből következtetve valószínűnek mondható, hogy itt zárt folyosó volt lépcsőzettel, amely fölvezethetett egy kis kórusba. A lépcsőnyomokat mutató törés szélessége körülbelül egy arasznyi (15–20 cm), vagyis annyi hogy benne igenis elérhettek a lépcsőfokok. Feltevés az, hogy lejárati fal mellett volt, úgy a lépcsőzetnek egy fordulójának is kellett lenni, mert ha 9 m. 60 cm-nyi távolságon (ugyan ennyi a fal hossza) 25–30 foknyi emelkedéssel haladok, nem jutottak oly magasra, melyen a feltételezett kórusnak lennie kellett. Máshova pedig alihá vezetett e lépcső.

A romok helyzete oly sajátságos, hogy érdemes azokkal kimerítőbben foglalkozni. Hogy azonban e romok feltétlenül templomnak romjai, azt az állítást az alapfalak jellegzetes helyzetén kívül még az is támogatja, hogy a rom (jelenleg ugyan erdő közepén) dombon van. Azt bizonyosan tud-

juk, hogy 1436-ban Bazsi, Csehi, Prága, Ereke és Uza Sümege tartozékai voltak. Már pedig azt is bizonyosan tudjuk, hogy az ilyen falusi templomokat lehetőleg emelkedettebb helyre építették és építik ma is. Ha tehát itt a környéken falú volt s annak temploma, az csakis dombra épülhetett s épült is. A domb nem magas. Lehet 8–10 méter.

Több helyen tudakozódván a romok múltjáról, következő értesítéseket szerezhettem meg:

A templomról azt mondják öreg emberek, hogy ott egy falú volt. Ez volt Sümege tartozéka, Uza 1436-ban. Ebben a kis faluban csehek laktak. Valószínűleg Csehin is, Prágán is, talán Bazsin is, erre lehet következtetni a névből. Ahol most a templom körül erdő van, ott a XIV. században szántóföldek és szőlőhegyek voltak, melyeket műveltek. Ennek a falúnak neve Kis-Uza volt. Hogy itt falú volt, azt a templomon kívül az is bizonyítja, hogy itt malom is volt, melynek romjai még most is megvannak. Én magam e malmot, illetve annak romjait nem láttam, de valószínűvé és elfogadhatóvá teszi a Lesence patak közelléte, melynek élő vizét bizonyára felhasználták a gabona megőrlésére. A Sarvally-erdő és uzai-erdő között jelenleg is van egy malom, melyet a katonai térkép Kis-Malom néven jelez. A malom mellett egy lakás is volt. Ez idők folyamán összedől, de újabban megcsinálták és laknak benne. Igen valószínű, hogy az említett Kis-Malom

és az értesítésben említett malom ugyanaz. Emellett bizonyít az is, hogy azt a helyet, hol a malom és a lakás van, most is Kis-Uzának nevezik. A katonai térkép (1880-iki felvétel) ezeket említi! Kis-Malom, Uza puszta, Uza major: Kis-Uzának nyoma sincs. Valószínű, hogy a három név közül kettőt önkényesen összefoglalták s a Kis-Uza név csak népies elnevezés, de nem hivatalos név. Bizonyára a Kis-Malomra vonatkozik, mert amit Uza pusztának neveznek, az egészen újabbkori építmény.

A rom helyén nemcsak templom volt, hanem kápolna is. Ez a kettő egybe volt építve. A kápolna kijebb volt mint a templom, mert a kápolna hozzá volt építve a templomhoz. Ez a kápolna szögletes volt. Öreg emberektől hallani, hogy a kápolnába cseh papok jártak. Ezek valószínűleg szerzetesek voltak, kiknek lakása és kápolnája együtt volt egy épületben. Az a rét, mely a templom körül van, régente szőlő volt s volt ott egy forrás, mely még ma is megvan. Ezt a rétet most laprétnak nevezik, mert egy lapban fekszik. Mikor a török csapatok Sümege felé indultak, (mely még török kézen nem volt sohasem) errefelé vették útjokat a Dráva felől és lerombolták a falút templomával együtt s a népet vagy legyilkolták, vagy rabságba hurcolták. Nem lehettek sokan, kik menekülés által kikerülték szomorú sorsukat.

Ez történhetett a mohácsi vész után, 1543-ban. Ekkor pusztította el a török a sz-

bőriparával a dunántul egyik legjelentősebb gócpontja volt. Kulturális tekintetben is Sümeg városa színmagyar lakosságával a dunántuli legelső helyek egyikét foglalja el. Több mint 20 év előtt Sümeg városa, akkori tevékeny és derék képviselője közreműködésével ugyyszólván saját erejéből a sümeg — jánosháza — bobai vasutat létesítette, ettől várva saját és vidéke gazdasági kereskedelmi is ipari fejlődésének föltendülését.

E remény részben teljesült is. Azonban később létesült Sümeg városának elkerülésével többek között az ukk — eszaktornyai vasút, miáltal Sümeg és Jánosháza városok háttérbe szorultak, jelentéktenségükből lényegesen veszítettek és gazdaságilag a visszajelődés útjára tereltek.

Zala és Vas vármegyének a vidéke, sehonnan segítséget nem várva önjerejéből kereskedelmét virágzóvá fejlesztette, de a legnagyobb erőfeszítés mellett rajta kívül álló okoknál fogva, a fejlődésben nemcsak megállni, de azt is látni kénytelen, hogy lépésről-lépésre tért veszt és az a veszély fenyegeti, hogy egykori jelentősége teljesen megszűnik.

Zala és Vas vármegye nagy vidékének érdekeit hátrányosan befolyásoló körülmény például a fővárossal való hosszú évek óta fennálló mostohi vasúti összeköttetés, mely Sümeg és Budapest között háromszori átszállásra és Ukkon órákig tartó várakozásra kényszeríti az utasokat. Hogy ennyire kedvezőtlen összeköttetés mennyire hátrányos egy-egy vidék gazdasági fejlődésére, bővebb magyarázatra nem szorul.

Szigorúan tárgyilagosak maradjunk, midőn az állítjuk, hogy az ország helyi érdekű vasútjai között a tapolca — sümeg — jánosháza vonal egyike a legjelentősebbeknek, amit ha csak egy pillantást vetünk vonalrész forgalmi statisztikájára, melyben Sümeg állomás egymaga évi 8000 vagonnal szerepel és e h. é. vasut teherforgalma már régen elérte azt a határt, melyet a vicinális vasutak teljesítőképessége megbír.

De ez és a jelentékeny személyforgalom az állomások jelenlegi kicsiny és szűk volta mellett alig bonyolítható le és állandó a lakosság e miatti panaszai.

Az elsőrangúsítás és ezáltal a forgalom fokoztatásának a lehetősége a vasutak létezését vezető és e vasutak által alimentált m. kir. államvasutak érdekeit is szolgálja.

A dunántuli vasutak 1907 évi üzletjelentéséből megállapítható, hogy e vasut Pozsony és Szombathely végállomásán kívül Zalaegerszeg után Sümeg adja a legnagyobb sze-

mélyforgalmat, míg áruforgalma Zalaegerszeget is meghaladja; oly forgalmú adatokat mutat emez évi jelentés, melyek már egy fővonal jellegét hordják magukon.

Már a meglévő forgalom egymaga megokolja az elsőrangúsítást, nem szólva arról, hogy vidéküknök és forgalmának fejlődnie kell, amit megfelelő berendezésekkel tehetünk csak lehetővé.

Vasvármegye közönsége anyagi érdekeinek előmozdítását szintén ezen vasut elsőrangúsításától várja és ennek az e hóban tartott közgyűlésén kifejezést is adott.

A balatoni vasut létesítését nagyméltóságod szükségesnek vélte, mert az nem a szoros értelemben vett helyi érdeket szolgálja, hanem magasabb szempontok alá eső forgalmi feladatok teljesítésére lesz hivatva. — Forgalmopolitikai szempontból az államvasutak a dunántuli, nevezetesen a balatonmelléki forgalomban közvetlen útirány felett rendelkeznek. Szerény véleményünk, hogy nagyméltóságodnak és vasúthoz fűzött reményei csak akkor teljesülnek, ha a balatoni elsőrangú vasut mint ilyen nem fog Tapolcánál végződni, hanem a tapolca — bobai vasut fővonalát átépítetik és ezáltal bekapcsolatják az államvasutak délnyugati hálózatába, — a győr — gráci fővonalba — mely által nemcsak a balatoni vasúthoz fűzött reménységek valósulnak meg, hanem a természeti szépségekben és természeti kincsekben bővelkedő Balaton vidékét Vas és Sopron vármegyékén kívül a szomszédos osztrák vidékek közönségének is hozzáférhetőbbé tesszük és a budapest — celldömölki vonalon közlekedő gyorsvonatok túlszűfoltása is megszűnik, mert a személy- és teherforgalom egy része a bpest — börgönd — tapolca — celldömölki vonalon fog lebonyolítani.

Alázatos kérelmünk támogatására legyen szabad megemlíteni még azt a körülményt is, hogy a tapolca — bobai vonal 46 km hosszú és terepviszonyai kedvezők, mert költségesebb áthidalások vagy egyéb építkezések nem szükségesek.

Nagyméltóságod, ki országunk minden vidékének gazdasági érdekeit szíven viseli, nem engedheti meg, hogy gazdaságilag fejlődött vidékek hanyatlásnak induljanak és bizonyosak vagyunk benne, hogy méltányos, alázatos kérésünk, hogy a tapolca — sümeg — bobai vonalrész elsőrangúvá tételék és személyforgalmában a fővárossal megfelelő összeköttetést kapjon, bőséges elhatározása folytán teljesedésbe fog menni.

Aláírások.

Zalavármegye a tüdőbetegekért.

A temetők ünnepén, halottak napján a szegénysorsú tüdőbetegek szomorú ügye lép előtérbe. Mindenütt visszhangra talál a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület kérésze. Asszonyok! Leányok! Jó lelkek! Kössetek a halottaitoknak szánt koszorúba egy szál virággal kevesebbet s azt ajánljátok fel a halál pitvarában levő tüdőbetegek meggyógyítására.

Az országban mindenütt rendeznek a szegénysorsú tüdőbetegeknek temetői gyűjtéseket.

Nem sokból áll az egész. Négy, öt uri nő megbeszéli a dolgot. A temető bejárója elé tesznek egy ládikát, szekrénykét vagy kosarat. Aztán fölváltva őrzik s fölhívják adakozásra a közönséget. És a közönség a maga irgalomadómarányát oly szívesen adja erre a felebaráti célra. Bizony, ha a könyörületnek ez a munkája divatba jönne, nem 80000 ember halna meg az országban, sokkal kevesebb.

Vármegyénk embermentő alispánja, a főszolgabírók, községi elöljárók hatalmas segítséggel vannak vármegyénkben. Mintegy 200 gyűjtőtársoly van a községekben s a mai naptól azokba szintén gyűjtik az irgalomfüllékeket. Csak aztán ezt a szent vámot senki meg ne tagadja.

Lapunkban közzefogjuk tenni a vármegyénkben s az egyes járásokban gyűjtött adományokról szóló jelentéseket. S örömfünkre szolgálja, ha az áldozatkészségnek, az altruizmusnak tüdőkló példáját a mi vármegyénk, városunk nyújtán.

Igen kérjük olvasóinkat, közöljék velünk, hogy hol alakult temetői gyűjtő bizottság? És általában kérjük, hogy segítsék meg a derék egyesületeket, mely a gyűjtött összegből elsősorban az élelükért nála (és vármegyénkben is) esedező tüdőbetegeket gyógyítja ki, másodsorban új tüdőbetegeket gondozó házakat épít.

Az ügy sikere hölgyeink kezeibe van léteve.

Győzelmüket hirdessék a fölszáritott könyvek és a halálból megváltott emberek hálaímaja.

Forgács.

Ez ám a bojkott! A törökök bojkottja az osztrák cikke ellen. Aki osztrák cikket vesz, azt meglökdösi, leköpdösi, megverik. Pedig a törökök csak olyan darab földet

megi parókia is, ekkor pusztultak el a környező kisebb helységek, bizonyára Uzsa is. Elszáledvén, leéltvén vagy elhurcoltatván a lakosság, nem volt, aki a házak s főleg a templom romjaival törődött volna. Azóta pusztul. Még néhány és azok a faltrümelek is eltűnnek, melyeket szerencsés voltam megőrizni a teljes feledéstől. E hallgatag romok 365 év óta pusztulnak s néhány év eltőri nyomukat is.

Ha csakugyan templom volt az az építmény, melynek külső fala megvan (31-30 m), úgy annak apsisa körülbelül egyenlő szélességű volt a narthex szélességével. A narthex-szemben lehetett az oltár.

Rövid idő állván rendelkezésemre, nem volt megállapítható, hogy a belső építmény közepén levő üregek mik, pincék? kripták? Jelenleg fű s gaz borítja az üregeket s a kövek olyan szélszélyesen toltak az üregek fölé, hogy előkészület nélkül, kíváncsiságból odamerészkedni életveszedelemes.

Nem okvetlen szükséges, de az építkezés szimmetriája szempontjából megvizsgálandó volna az is, hogy a föld alatt nincs-e falazat. Lehet, hogy egy-két ásónyomnyi mélység feleletet adhatna erre is. Megvizsgálandó volna az is, hogy nincs-e alapfal folytatódás, mert ez sokra tudna megjelenni.

Ha e templomnak egyáltalán volt tornya — miért ne lett volna? — úgy az nem lehetett a belső építmény félkörű apsisa fölött. A legelembb építészeti szabály értelmében

vagy mind a négy szegleten van torny (pécsi bazilika), vagy külön áll, mint harangtorony (campanile). Kassa), vagy az apsisal szemben van egy-két torny, de sohasem az apsis fölött. Az építészeti is tiltaná ezt, a liturgia is, mely utóbbi megköveteli, hogy a responsoriumok (kiseb terjedelmű tempónoknál s kápolnáknál, mint ez is, zenekísérettel, orgonakísérettel vagy ezek nélkül) olyan helyről hangozzanak, mely szemben van azzal, akinek szavaira történik a responsio, t. i. a pontifikáló pappal. Ez a szemben levő hely a kórus, amely fölött szokott emelkedni a torony-építmény.

A 4 méter magas falban levő lépcsőnyomok is a mellett szólnak, hogy az volt a torony helye. Nincs olyan templom, hol az apsisból az apsis fölé vezetne lépcsőzet; ha azonban lépcsőzet nyoma látható, az a lépcsőzet csak a kórusra vezethetett, a kórus pedig a torony alatt szokott lenni. Az ember már-már azt szeretné írni: . . . a kórus alatt pedig a torony testben vagy a tornyok közt a bejárás, a narthex. Akár egytornyú volt e templom, akár kéttornyú, a kórus alatt a 4 méteres fal tömegében nyoma sincs a bejárásnak. Az vagy jobbra vagy balra volt, vagy a hosszú falkiegészítés közepétől, nem lehetetlen egyébiránt, hogy e bejárás tényleg a sejtett helyen van, de a föld mostani felszín alatt, törmelék és föld által elborítva. Nem lehetetlen, de kevés valószínűséget ad e feltevésre a rom helyzete, ter-

mészete s a domb helyzete, melyen a templom épült.

A romok az úgynevezett *Templomsűrű* domb tetején vannak. Szükséges megemlíteni, hogy a bazsi országnál is van egy *Templomsűrű* nevezetű hely, hol Erekek községnek (Sümeg egykori tartozékainak 1436-ban) romjai voltak. Állítólag még most is láthatók ezek a romok.

Valószínűleg két *Templomsűrű* volt. Amint hogy bebizonyítható, hogy ugyanazon nevű földrajzi hely nem csak egy van, nem is kettő, hanem több. Ez persze végtelenül megnehezíti emlékek tipográfiai adatainak megállapítását. Gondoljunk csak arra, hogy a mai *Sümeg* előfordul *Sumogy* néven is. Még csak egy kis lépés és összezavarodnak a *sümegi* és a *somogyi* adatok.

Vagy pedig az egyik *Templomsűrűt* tévesen mondják annak. Sümegi lakosok azt mondják, hogy a valódi *Templomsűrű* azon háromszögben volt és van (s ott voltak Erekek község romjai), melynek egyik oldala a bazsi orszáút, másik oldala a Sümegre vezető vasút, harmadik oldala a marcali patak. E hely körül van 5-10 percre az úgynevezett János-majorhoz. Az a domb, melyen az itt ismertett rom található a következő módon lelhető fel:

Sümegről gyönyörű uton 1 és fél óra alatt, melyet szinte százados faóriások szegélyeznek, s a mely út rövid idő alatt bevezet a sűrű erdőbe, elérkezünk a Sarvaly-

1908. o
vesztettek,
s tudták, h
övék.

Hazánkba
gott kérdé
függetlensé
mi is bojk
Hasonlítsák
feleljenek r
emlékezhet
Avagy
Minálun
den bolt
alig van.
Hibás, bü
könyvelmü
kát. Szám
rák cikk r
a szájjával
Most jó
gyelettél e
nak is. A
tyaszálak
zánk s ne
osztrák
levele, a
gyelettünk
elárulása
Azért n
ganatja?
csak akko
ben a h
cunkba c

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Azért n
ganatja?
csak akko
ben a h
cunkba c

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

Korunk
A sokféle
fel fogást.
egy egye
gek, nyo
berbaráti
nyomoru
az emb
enyhítő.
E nem
meleg sz
gyermek
nak ninc
dideregv
Mert ne
Ezket
jótékony
ajánljuk.
Ajánlj
figyelmé
nem is
ruha jó

vesztettek, amelyek 30 év óta nem az övék s tudták, hogy többé sohasem is lesz az övék.

Hazánkban az 1000 éves akotmány forgott kérdésben. Vele hazánk szabadsága és függetlensége. Tehát az élete. Rendeztünk mi is bojkottot. Milyen volt ez a bojkott? Használtsák csak össze a törökével, azután feleljenek rá. Hiszen nem olyan régen volt, emlékezhetnek rá.

Avagy már emlékéit is elfeledték?

*

Minálunk akkor is, azelőtt is, most is minden bont egy-egy darab Ausztria. Kivétel alig van. De nem a kereskedők a hibásak. Hibás, bünsz a közönség, amely gondtalan könnyelműséggel vásárlja az osztrák portékát. Számos vásárló van, aki egyenesen osztrák cikk rendelésére szorítja a boltost. De a szájjával jó hazafi, ha nem dühös magyar.

Most jó például a halottak napja és a kegyelettel együtt áldozunk az osztrák moloknak is. A díszes koszorúk, virágok, gyertyaszálak mind Ausztriából kerülnek hozzánk s nekünk eszünkbe sem jut, hogy az osztrák koszorúk minden egyes virága és levele, a mécskek és gyertyák lángja nem kegyeletünk külső adója, hanem osztrák adó, elárulása a mi hazánk érdekeinek.

Azért megírtuk ezt a kis emlékeztetőt. Fogantja? — az aligha lesz. Mert nálunk csak akkor nyilatkozik meg valamelyes tetteben a hazafias érzés, ha erős ökölrel arckunkba csapnak.

*

Korunkat a humanizmus korának vallják. A sokféle humanus egyesület igazolja ezt a felfogást. Egy-egy kisebb városban is nem egy egyesület szolgálja a szegények, betegek, nyomorúságban szenvedők nemes emberbaráti ügyét. Most, hogy a tél annyi nyomorúságával fenyeget, megindul ezekben az emberbaráti egyesületeknek szenvedés enyhítő, könnytető nemes munkája.

E nemes munka áldott lelkű munkásainak meleg szeretetében ajánljuk a szegény iskolásoknak nincs ruhája, nincs lábbelije, ázva-fázva, dideregve járnak iskolába, ha ugyan járnak. Mert nem egyet otthon is fog a szegénység. Ezeket az elhagyott szegény tanulókat a jótékony egyesületek szíves pártfogásába ajánljuk.

Ajánljuk az intelligens jólelkű közönség figyelmébe is. A jó cselekedet gyakorlása nem is kerül sokba. Elvisejt lábbeli, elnyűtt ruha jó segítség ezeknek a nyomorgóknak.

erdőben levő majorhoz, hol jelenleg a püspöki erdész lakik.

Innen egy írtás egyenesen nekivezet az uzsai erdőnek. A két erdőt egy dülő út választja el, mely uton szekéren is el lehet jutni a Lesence patak mellett levő már említett Kis-malomhoz. E malom és a Sarvaly-major (erdész-lakás) között a Sarvaly-erdőben van a domb s rajta a templomrom, melyről rajz eddig nincs sehol. Fényképem és a felvett alaprajz a méretekkel együtt egyetlen példányok.

A méretekkel felvette e sorok írója 1908. június 11-én. A kegyelet s történeti adatok (és főleg a sümegi lokalpatriotizmus) helyén valónak tarthatná, hogy biznának meg valakit e romhalmoz tüzetesebb átkutatásával, s adnának néhány héten át néhány nap-számost az illetőnek, ki erre vállalkoznék. Hiszen az illető nem magának, hanem Sümegnek tenne vele szolgálatot.

Ami az alaprajzot magát illeti, néhány megjegyzést kell tenni.

Feltéve, hogy a külső nagy ivezetű alapfal volt egy hajdani templom egész alapfalazata: szokatlannak és sajtáságosnak mondhatjuk az ilyen templomot, melynek egész alakja s terjedelme olyan, mint más templom szentélye.

Ha pedig ezt a nagyivezetű alapfalat szentélynek minősítjük, azonnal fölvetődik a kérdés: hol van az ilyen föltevés mellett igen nagy templomnak többi része? Hogy

Azelőtt divatban volt Sümegen is a jöcselekedetnek ez a gyakorlása. Azután divatját multa ez is. Léptessék a jó szívek újra életbe ezt az igazán nemes divatot. Kéldjék a visejt ruhát, lábbelit az iskola igazgatójához. Ő bizonyára köszönettel veszi s készséggel közzetéli a jó szívek ezt a megnyilatkozását.

Segítsétek a szegény tanulókat!

Bárd.

H I R E K.

Küzdelem a tüdővész ellen. Zalavármegye kir. tanfelügyelője a megye mindenféle fokozatu és jellegű népoktatási tanintézetei tantestületeihez a következő felhívást intézte:

Felkérem, hogy a József Királyi Hercegi Szanatorium Egyesület által, szegény tüdővész betegek részére október 26-tól november hó 4-ig, a vármegye területén rendezendő gyűjtésektől iskolai körben is leghatékonyabban támogatni s növendékeinek lelkét ezen emberbaráti cselekményekkel is, a tüdővész elleni nagy nemzeti küzdelem fontossága iránt, jólőre fogékonytá tenni szíveskedjék.

Zalaegerszeg, 1908 október 17. Ruzsicska Kálmán dr. tanácsos, tanfelügyelő.

Eljegyzés. Singer Sándor, a sümegi bazaltbánya r. t. könyvelője eljegyezte Singer Sándor zalaegerszegi kereskedő leányát, Gizikét.

Magyar név. Még a tavasszal megírtuk, hogy a keszthelyi járás főszolgabírája, Takách Imre rábuzdította a vállusi földműveseket, hogy nevüket magyarosítsák meg. A buzgóságnak jelentkezik az eredménye. Mult számunkban már közöltünk néhány vállusi névmagyarosítást. Most ismét közöljük a következőket: Streifer János Szalaira, Streifer János és fia: Ferenc, János és Gergely Szentmiklóssira, ifj. Streifer Lajos és Lajos fia Szalaira, Streifer Mihály és Szilveszter fia Erdélyire, Szenc Mihály és Vince fia Bodorra, Streifer Dávid és József fia Andrássira, Streifer Antal Szalaira magyarosították vezetéknévüket.

Vasutunkért. Im már eleven kívánsággá vált az a lapunkban annyiszor hangoztatott eszme, hogy a tapolca-bobai vasutat is fővonallá építsék át. Ezt a közkívánságot nagy küldöttség tolmácsolta folyó hó 23-án Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter előtt. A küldöttségben, amelyet kerületi képviselője Eitner Zsigmond vezetett, ott

voltak: Lukonich Gábor dr., Kiss Antal városszabíró, Erek István v. pénztáros, Epstein Vilmos, Kláfl Lajos, Paulinyi József Sümegről, Ifj. Barca László, Főce Mihály, Szemmelrák Antal, Kapeller György, Rechnitz Béla Csabrendekről, Forster Elek és Vastagh János Tapolcáról. Janosháza vidékét Herbst Géza vas megyei alispán, Maróthy László, Marton Adolf dr. Noszlopy Sándor. A Balatoni Szövetséget Óváry Ferenc dr. és Sümegi Vilmos orsz. gyűl. képviselők, a Badacsonyi Közművelődési Egyesületet, Szűcs Béla, Preisz Hugó, Gózon László és Anyós István képviselték. Eitner Zsigmond képviselőnk szép beszédében erős érvekkel fejtegette azokat a fontos közgazdasági és kulturális érdekeket, amelyek e vasút átalakításához fűződnek s kérte a minisztert, hogy a tapolcai bobai vonalat is fővonallá alakítsa át. Kossuth szíves szókkal válaszolt Eitner beszédére. Elismerlte a vasút kiváló fontosságát, de ha a kérelem mégis halasztást szenvedne, azt egyedül pénzügyi okokban kell keresni. A miniszter válasza élénk eljenzést váltott ki a közönség lelkéből, azután Eitner átnyújtotta a lapunk második helyén közölt kérvényt, valamint Csabrendeknek azt a kérelmét, amelyben a Sümeg csabrendeki vasútra állami segédelmet kérnek. A miniszter megígérte, hogy a kérelmet teljesíti. Ezután képviselőnk Szerényi József államtitkár elé vezette a küldöttséget, kinek hasonlóképp hatásos beszédben tolmácsolta a küldöttség kérelmét. Szerényi hasonló szellemben válaszolt mint Kossuth, mit a küldöttség szintén élénk eljenzéssel fogadott.

A Balatoni szövetség még június 9-én kérvényt intézett e tárgyban a kereskedelmi kormányhoz. Kossuth Ferenc most a kérvényre következőképpen válaszolt:

Folyó évi június 9-én kelt felterjesztésére amelyben a balatonvidéki vasút kiépítése kapcsán a tapolca-cell-dömölki vasutvonal elsőrangusítását figyelembe ajánlotta, ériesitem a szövetséget, igaz ugyan, hogy a szóban levő elsőrangusítás üzemgazdasági szempontból is előnyös volna és annak végrehajtása a forgalom emelkedésével előbb-utóbb sorra fog kerülni, ezidőszereint azonban e kívánság megvalósítása még időelőtti volna, mert a most épülő balatonvidéki vasút várható forgalmának nagyságáról megbízható adatok még nem állnak rendelkezésre, már pedig ez adatok hiányában a felvetett és megoldásban nagy anyagi áldozatokkal járó kérdés alaposan és kellő tárgyilagossággal nem tárgyalható. Biztosítom azonban a szövetséget, hogy e fontos kérdést állandó figyelemmel fogom kísérni.

van az, hogy a többi részből nem maradt vissza semmi? Hiszen e föltevés mellett egy 30-31 méter átmérőjű szentélytel bíró templom akkora lehetett, mint a budavári Mátyás-templom; ha tudniük a templom többi méretei is megfelelnek a szentély méreteinek! Erre nézve pedig nyomok, romok, törmelékek, irányító közhalmazok nincsenek.

Lehetett az egész épület, melynek alapfalait a külső fal jelzi a nagy ivezettel, olyan rendeltetésű, hogy arról teljességgel nem tudunk semmit sem. Amint előfordul nem egyszer romállapotban olyan építészeti fragmentum, hogy abból sem Vitruvius, sem Bramante, sem újabbkori mester nem következtethet ki semmit sem.

Arra is gondolhatunk, tekintetbe véve a régi falusi templomok környékét s neh a maiakét is, hogy a belső építmény kis méretei dacára is templom volt, a kívül levő rész a többször említett falig temetkezési hely. Eddig azonban e helyen nem találtak sem koporsó nyomokat, koporsómaradékokat, sem embercsontokat, koponyákat. Ami csont előkerült is, az is kirándulók s diákok által szétdobált sült-hus csontok voltak. Ezek megtalálása mosoly helyett érthetően elkedvetlenített.

Nem lehetetlen, hogy az említett külső fal által határolt s ismeretlen rendeltetésű épület bedőlése, lerombolása után építették a külső falakon belül levő templomot vagy kápolna-

szertű épületet a régi épület romjaiból, alkotórészeiből. Ha ezt a lehetőséget elfogadjuk, akkor a külső építmény feltétlenül régiebb; mert annak romjaiból épült a belső; ha pedig a temető-hely lehetőségét elismerjük, akkor a belső rész a régiebb s a temetőfal (a külső fal) vagy egyidejű, vagy későbbi. Ez a vélemény nem éppen valószínűtlen, mert a körülfalazott, körülbástyázott templom erősség jellegével birt és mint erősség nem egy esetben tett is szolgálatot a mult idők zivataros hadi viszonyai között.

Felvehetjük ugyanis, hogy a mai Sümeget érdekl, milyen állapotban van ma s lehetett régen az azon község (falú) temploma, mely 365 év előtt hozzája tartozott.

Amennyire időm s lehetőség volt, tettem annyit, amennyit itt nyújthatok.

Vannak meglevő, a földből kiemelkedő faltöredékek; vannak következtethető kiegészítések s vannak alapfalak, melyek a föld színével egyenlők s melyeket fű, fa, lomb, föld fed.

Teljen desolált állapotban levő romhalmazzal lévén szó, a méreteknél 1-2 cm. differentia valószínű s megbocsátható.

Arról a lehetőségről, hogy a dombot magát is nem föld alkotja, hanem épületomladékok, nem érdemes beszélni.

Kímnach Ödön.

— **Tanítógyűlés.** A sümegi r. kat. esperesi kerület tanítóköre folyó hó 21-én tartotta rendes őszi közgyűlését Sümegen. A gyűlés, amelyen a tagok egy-kettő kivételével mind megjelentek, Szanyi Ferenc egyházi és Gaál Péter világi elnök vezetésével folyt le. A fél 10-kor tartott mise után Gaál Péter világi elnök tartalmas szép megnyitót tartott, fejtegetve a valláserkölcsei nevelés fontosságát. A megnyitót, valamint az elnök jelentését élénk tetszéssel fogadták. *Deák Matild* nyirádi tanító *Tanítunk az életnek* című szép felolvasása hasonlóképpen élénk tetszést keltett. A jövő gyűlésen Koch Győző ukki, Tóth Rezső bazsai tanító, Zsigány Gyula csehi káplán tartanak előadásokat. A kör pénztáráról Tóth Rezső pénztáros jelentette, hogy a bevétel 463 K 78 f., a kiadás 44 K 48 f. volt, a kör vagyona 419 K 20 f. A *Gondviselés* segítő alaphoz befolyt 176 K, amelyet pénztárosa, Babics V. Veszprémben beküldött. Gyűlés után a lövőtársulat termében bankett volt. A Flóri jó zenéje mellett sokáig kedélyesen mulatott együtt a társaság, míg a leszállt est haza indította.

— **Az államosító bizottság** folyó hó 18-án *Lukovich Gábor* dr. elnök vezetésével *Puskás Kálmán* állami mérnök közreműködésével gyűlést tartott. Az állami iskola építésénél megjelene alapos helyszíni szemle után megállapították, hogy az állami iskola udvarához 234 négyszögöldnyi terület a polgári iskola udvarából hozzacsatolandó. Ezt részben a pócegdőzshöz való hozzáférés, részben a gyermekek számára szükséges nagyobb udvar kívánja. Megkereste a bizottság a vállalkozókat, hogy a huzandó kerítésre nézve költségvetést terjesszenek elő, amelyet az államépítészeti hivatal jóváhagyása alá bocsátanak. A költségvetés jóváhagyása után fogja a bizottság megállapítani azt a törvényes formát, amely szerint az elcsatolás történjék s ezt a képviselőtestület elé terjeszti.

— **A kisdudovók épülete.** Sümegen az ovót átvette az állam. A miniszter rendelete szerint második ovót is kell építeni, a régit, mert meg nem felel, át kell alakítani. *Puskás Kálmán* állami mérnök folyó hó 19-én fölmérte a második ovónak megvett *Marton-féle* telket s megvizsgálta a régi ovót, hogy lehetne akképalakítani, hogy a modern követelményeknek megfeleljen. Úgy találta, hogy a régi, megvett épületet átalakítani alig lehetséges. Azért azt ajánlja, hogy ezen a tágas szép területen építsék a nagyobb, három termes ovót, míg a mostanában vásárolt telken építsék meg a kisebb második ovót. A mérnök véleményét bizonyára az államosító bizottság és a képviselőtestület is elfogadja.

— **A magyarság érdekében.** Lapunk olvasói előtt már nem lesz új dolog, ha a zalabagonyai tanítóról, *Hegedüs A.* Elekről írunk egyet-mást. Ismeretes az a mozgalom, melyet *Hegedüs Borbély György* főgimnáziumi tanárral megindított a vendvidéki iskolák érdekében. Mi is foglalkoztunk e dologgal s vármegyénk lapjai szintén nagyban segítettek s támogatták a hazafias ügyet. A vend gyermekek részére jutalomkönyveket, ingyen imakönyveket gyűjtöttek s a magyarosítás intenzívebb voltát sürgették. Közben pedig a nyár folyamán *Hegedüs A.* Élek a *Magyar Paizs* egyik számába cikket írt, melyben szelözteti a palinai iskolai viszonyokat s nem találja kielégítőnek az eredményt. Nem személyeskedett, hanem egyszerűen konstata a tényt s egy későbbi cikkjében megírta azt is, hogy a palinai viszonyokat azért helyteleníti, mert ott oklevél nélküli tanítójelölt működik évek óta, habár az alsólendvai tanítói kör kimondta, hogy ilyen állapotok megszüntetéséért megkeresi a vármegyét. *Hegedüst* azonban igazsága mellett az őszel Alsólendván tartott tanítógyűlésen erősen megtámadták s sokat foglalkoztak az ügygel a vármegyei lapok. Mindezek után pedig az *Alsólendvai Híradó* okt. 18-iki számában teljesen igazságot ad *Hegedüsnek* s egy jó tollú lelkes uri ember megírja, hogy sajnálatos dolog, amidőn valakit azért támad-

nak, mert testtel-lelékkel magyarosít s igazat, sőt nagyon is igazat hirdet és ír.

— **Gyilkosság.** E hó 17-én délelőtt 9 óra tájban *Dabronak* és *Renkác* közt rémes gyilkosság történt. *Rózsás Imre* zalaegerszegi illetőségű kintornás holttestét találták meg, a legrémesebb módon eltorzítva, összevagdálva. A gyilkosságot, mint rendesen, most is cigányok hajtották végre. Egy cigánybanda (nem akarunk muzikusokat érteni) ugyanis a *dabronaki* kocsmában észrevette, hogy a kintornásnál valami kis készpénz van. Alig hogy utnak indult *Rózsás*, a cigányok követtek és feleuton meggyilkolták, minden ruháját széthasogatták, fejét fejszevel szétzúzták, mellét betörték, de a pénzt nem találták meg nála. Amidőn már magok is megsokalták a gaztettet, kerekét oldották. — *Járókelők* az elrejtett hullára rátaláltak s a gyors és pontos nyomozás hamar kiderítette a gyilkosság tetteseit egy cigány-csoportban. A bűnjelket s véres ruhákat megtalálták náluk s rátaláltak az elrejtett pénzre is a kintornás hangszerének egy titkos fiókjában. Az egész vidék borzalommal van eltelve s nagy az elkeseredés és gyűlölet a cigányokkal szemben.

— **Mindnyájnnknak** kell néha erősítőszert, mert a folytonos munka fárasztó. Kétféle erősítőszertnek bizonyult a *Scott-féle Emulsió*, mely főleg csukamáj olajból áll, csak hogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A *Scott-féle Emulsió* minden gyógyszerárban kapható.

— **Kanyaró, vörheny.** Sümegen a kanyaró és vörheny szörványosan föllépett a gyerekek között. A szülők vigyázzanak a gyerekekre.

— **Egy takarékpénztár tökeemelése.** A Zalavármegyei gazdasági takarékpénztár október 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy 2500 db 200 koronás névértékű új részvény kibocsátása által 1,000,000 koronára emeli fel alaptőkéjét. Az új részvények 1909 január 1-től kezdve részesülnek nyereségben.

— **Sertésorbánc.** Óhidon a sertésorbánc szörványosan föllépett. A baj elterjedése ellen a szükséges intézkedések megtörténtek.

— **Elaludt örökre.** *Brosztovszky Mátyas* börgyári munkás folyó hó 18-án ott murcizott a *Bauer-féle* vendéglőben. Izlett neki a kitűnő sümegi murci, be is szedett belőle alaposan. Nehéz fejével kiment az istállóba s ott aludt. Nem is kelt föl többé. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Sírmécsek.** Sirok kivilágításához több órán át égő, fémkupakba öntött sírmécsek, melyek nem füstölnek, a szél nem oltja el, kaphatók *Darnay Kálmán* kereskedésében Sümegen.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Koraszülött gyermekeket

A **SCOTT-féle Emulsió** az elsatynulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyerme-
meik egészségének rohamos
javulását. Még akkor is, ha a
gyermek a tejet visszautasítja a,

Az Emulsió valóban a legjobb és legolcsóbb a SCOTT-féle emulsió, mert a halászt — kérjük figyelmbe venni.

Scott-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2-50 K.

Kapható minden gyógytárban.

Boroshordók

30 hektóstól lefelé 3 hektósig minden nagyságban kaphatók Szigligetben, Ciframajorban, u. p. Balaton-Ederics. A hordók leszállítását az állomásra díjtalanul végezzük.

Szigligeti Bér gazdaság

utolsó posta, távirda és vasútállomás
Balaton-Ederics

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, ÍRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBE

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és **FIA** kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztales. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész
úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése
és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkeres-
kedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek
Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkeres-
kedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár,

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és li-
kőrgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész
férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász.
Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész.
Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca
454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-
féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth
Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hérkocsitulajdonos és vendég-
lős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butoraszta-
los. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök
raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gép-
raktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és
korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-
ucca 287. sz.

KOVACS ZSIGMOND borbély és fodrász-
LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme
Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő.
Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kos-
suth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR, vendéglős a
Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth
Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabo-
nacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy
sírkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és
deszkakereskedő. Reudeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üz-
lete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.
SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és
címfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az
»Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállal-
kozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-
féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha
raktára, Flórián-tér.

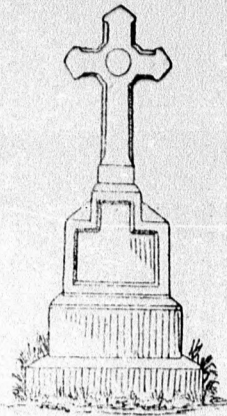
WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellár-
és üvegáru nagykereskedése.

ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdo-
nos. Gabonacsere.

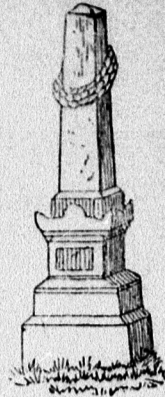
— Tanoncnak egy jó családból való
2-3 középiskolai osztályt végzett fiú lapunk
nyomdájában felvétetik.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sír-
köben. Ugymint: márvány, grá-
nit, szienit, labrador és porfirból.
Siremlékeket, uti keresztet, szent-
háromság szobrokat, épület- és
minden egyéb e szakmába vágó
munkákat és javításokat jutányos
áron elvállal és izléses kivitelben
készít.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges álla-
potban szenved, kérjen kéjjen iratot, ingyen
és bérmentve kapható a **szabd. hatyu-
gyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzéke-
met ingyen és bérmentve küldöm
meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még
az is kérje, aki rendelni nem akar, mert
sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai
és európai sima és gyökeres vesz-
zőkből, a világhírű Delaware-ből
1 1/2 millió készlet.

Olesó ár és pontos kiszolgálás. — Cim:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg.

Kobrak-cipők

kizárólagos elásurító helye

Böhm Gáspár Parisi áruházában,
Sümegen.

Férfi, amerikai box, széles talppal,
Férfi, gombos sevrő, gavallér forma,
Férfi, sima borjubőr, strapára,
Női, zergebőr, cugos vagy füzös,
Női, elegáns sevrő, párisi divat.
Magas szárú posztó cipő bőrrel.
Gyermek bőr és posztó cipők.

Mindenemű házi cipőkben nagy
raktár.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vizáthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

Ramassetter-szobor

látkepe kapható

Horvát Gábornénál

Sümegen.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesz- zőeladási hirdetemény.

A nagyméltóságú Földmívelésügyi Minis-
terium 60900/1896. számú szokványren-
delete szerint válogatott első osztályú sima
és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monti-
cota és Vitis-Solonis

amerikai vadvevő, valamint ugyanily
alanyokra nemesített, fenti rendeletnek
mindenben megfelelő a legkiválóbb bor
és csemege faj

gyökeres, fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesz-
zők kerülnek nálunk ezen évben nagy-
mennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelő-
sege, Tapolca, (a Balaton mellett).

Márkus Salamon Fia cég áruháza

Sümege, Kossuth Lajos ucca.

Nagy választék Zsorna-féle nyakkendőkben.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát az őszi és téli idényre:
legujabb és legdivatosabb ruhakelmékből, posztó, flanel, Casan, blouz-
kelmékből, pargetok, vásznak, paplanok, ingek, nyakkendők, gallérok és
kézelőkből. Nyaktük, ing- és kézelőgombok, Clott alsóruhák és kötények.

Ágy- és asztalterítők, szőnyegek, függönyök a legjutányo-
sabb árakon.

A nagyérdemű hölgyközönség kívánságának megfelelően, egyes ruhák-
nak és blouzoknak való legfinomabb kelmékből, selymekből dús vá-
lasztéku raktárt tartok.

Sétabotok. Hazai gyártmányú eső- és napernyők.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Mindennemű

nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.